

A Gömör-Torna ÉRTÉKE védjeggyel ellátott termékek és szolgáltatások a Gömör-Tornai Hagyományos Termék- és Szolgáltatásfejlesztési Klaszter hálózatához tartoznak.

Bővebb információ és webáruház: www.gomortorna.hu

A Gömör-Tornai-karszt tájain

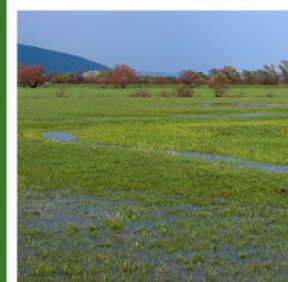
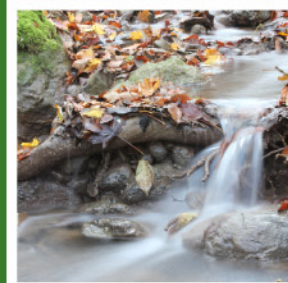

A Gömör–Tornai-karszt az Északnyugati-Kárpátok része. A régi tájnév napjainkra szinte feledésbe merült, mivel területét ma államhatár osztja ketté: északi fele, a **Szlovák-karszt** Szlovákia, míg déli része, az **Aggteleki-karszt** Magyarország része. A földtani, tájféldrajzi, kultúrtörténeti egység nyilvánvaló, ha csak a térképre pillantunk.

A **Szilicei-fennsík** déli peremén, az egykori Gömör, Torna és Borsod vármegyék határán, Egerszög és Teresztenye központi résszel jelölhető ki a **Galyaság**. Tőle északra található az **Aggteleki-hegység**, ahol a karsztosodás legismertebb képződményei a barlangok, közülük is a 25 km összhosszúságú, változatos cseppkővilággal bíró Baradla–Domica-barlangrendszer, amely 1995 decemberétől a Gömör–Tornai-karszt többi barlangjával együtt a Világörökség részét képezi. A felszín formakincsét pedig források, víznyelők, töbrök, töbörtavak, ördögszántásos sziklamezők színesítik. A nagyrészt erdők borította karsztot hűvös töbrök, meredek völgyek, déli meleg oldalak és a sziklás letöréseken, gerinceken gyepek tarkítják. Így az eltérő domborzati és klimatológiai viszonyok a terület egészén élőhelyi változatosságot és – élővilágát tekintve – fajgazdagságot eredményeznek. A szalonnai völgy soros után a Bódva átlagosan két kilométer széles északkelet–délnyugati irányban húzódó völgyben fut, melyet északról az Aggteleki-hegység, délen a **Szalonnai-hegység** keretez. Utóbbi kistája az Esztramos hegy, melyet főként a bányászat során föltárt barlangjai, ásványai, őslénymaradványai tettek ismertté.

A Ménes-pataktól keletre, egészen a szlovákiai Vendégiig (Host'ovce) hosszan elnyúló, orsószerű vonulat az **Alsó-hegy**. A zömében sekélytengeri triász mészkövekből fölépülő fennsík átlagosan 300 méterrel magasodik a Bódva, illetve északi határa, a Torna-patak völgye fölé. A töbrökkel telehintett fennsík legjelentősebb képződményei a zombolyok, azaz függőleges (akna-) barlangok, közülük is legmélyebb a 236 m mély Vecsembükki-zomboly.

A **Rudabánya–Szalonnai-hegység** folytatásaként, a kőzetfölépítését tekintve vele rokonítható **Tornai-dombság** határolja délről – Tornaszentandrás és Hidvégardó között – a Bódva völgyét. A Bódva-völgytől keletre, túl a Szalonnai-karszton és a Tornai-dombságon, a **Cserehát** lankái emelkednek. E tájon a mélyben nyugvó, a földtörténeti óidőből származó kőzetek fölé helyenként több száz méter vastag fiatalabb tengeri rétegsor települ. A hazánk legidősebb kőzetei között számon tartott tengeri eredetű, a későbbiekben átalakult rétegsorok a **Szendró–Rakacai-rögvidéken** jutnak felszínre, ebbe vájta a Bódva Szendrőlád és Büdöskútpuszta között meredek lejtőkkel határolt szűk völgyét.